

νογράφος Λεόντιος ὁ Μαχαιρᾶς διηγούμενος τὸν πρὸς τοὺς Γενουνησίους πόλεμον τῶν ἐν Κύπρῳ Στρατιωτῶν ἀποκαλεῖ τούτους «ἀνδριωμένους Στρατιώτας». Εἰς τὰ Κυπριακὰ ἄσματα ἄδονται ἔτι οἱ Στρατιῶται ἱππεῖς:

ἢ Κύπρο ἐν' ἐξακουσῇ πού βγάλλει παλληκάρια,
βγάλλει στρατιώταις μ' ἄππαρον, στρατιώταις μὲ κοντάρια.

Εἰς τὰ περὶ Στρατιωτῶν ἀπειράριθμα ἔγγραφα τῆς ἐνετικῆς καγγελλαρίας τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων τούτων ἱππέων συνοδεύεται ἀείποτε διὰ τοῦ τίτλου «il strenuo domino». Ἐν τῇ ἐνετικῇ διαλέκτῳ, ὡς καὶ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἰταλικοῖς λεξικοῖς, τὸ ὄνομα Stradioto ἀπαντᾷ ἐν τῇ σημασίᾳ strenuo, bravo· οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν ὁ δορυφόρος τοῦ Στρατιώτου, τὸ

χῆσας, ἀλλὰ πάντων ἀεὶ τῶν πολεμίων κρατῶν, καὶ αὐτὴν δὴ τὴν Τραπεζοῦντα εἶλον καὶ ὡς ἴδιον λάχος ἐαυτῷ ἀποκληρωσάμενος. ἄμαχος ἦν». Εἰς τὰ μεσαιωνικὰ ἔγγραφα τῆς Κρήτης οἱ Στρατιῶται καλοῦνται καὶ ἄρχοντες, ἀρχοντόπουλοι· τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο φέρουσι καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, διότι βλέπομεν τὸν Ἀλέξιον Κομνηνὸν ἰδρύνοντα τὸ τάγμα τῶν Ἀρχοντοπούλων· «συλλεξάμενον ἀπανταχόθεν τοὺς τῶν ἀποπεπτωκότων Στρατιωτῶν υἱεῖς», ὡς γράφει ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἄννα.

Εἶνε λοιπὸν ὁ Στρατιώτης τιμαριούχος, λαβὼν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος γεωργήσιμον χώραν, ἐκτάσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ χορηγούμενην εἰς τὸ κράτος στρατιωτικὴν συνδρομὴν ἢ

Ἑλλην στρατιώτης.

παλληκάρι, ἐκ τῆς σημασίας τοῦ νέου μετέπεσεν ἐν τῇ τοῦ κατ' ἐξοχὴν γενναίου ἀνδρός. Εἰς τὰ Κρητικὰ ἄσματα ὁ ἀντριωμένος σημαίνει τὸν πλούσιον τιμαριούχον, ὁ δὲ Στρατιώτης τὸν ἀνδρεῖον παῖδα· «γεννᾶ δύο παιδιὰ Στρατιώταις». Τοιαύτην σημασίαν εἶχε καὶ παρὰ Βυζαντινοῖς ὁ Στρατιώτης. Ὁ Βαλσαμὸν ἐπεξηγῶν συνοδικὸν κανόνα γράφει «θηριομαχοῦσι δὲ καὶ βασιλεῖς Στρατιῶται εἰς ἀνδρείας ἐπίδειξιν». Ἴδου πῶς χαρακτηρίζει Ἄννα ἡ Κομνηνὴ Θεόδωρον Γαβρᾶν, τὸν ἀνεξάρτητον ἡγεμόνα τῆς Τραπεζοῦντος· «Στρατιώτης περιφανῆς γενόμενος ἐπὶ τε φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ ὑπερέχων ἀπάντων, μικροῦ καὶ μηδέποτε ἔργου ἀψάμενος καὶ ἀστο-

ἐλαχίστη ἀξία τῆς Στρατιωτικῆς γῆς ὀρίζεται ὑπὸ τῶν Βασιλικῶν εἰς τέσσαρας λίτρας χρυσοῦ· ἢ μείζων εἶνε ἄγνωστος· συνεχῶς ὅμως μνημονεύονται Στρατιῶται κατέχοντες δλόκληρον ἐπαρχίαν. Τὰ Κρητικὰ ἄσματα λέγουσιν ὅτι μόνος ὁ οἶκος τοῦ ἀντριωμένου πλουτεῖ ὅλων τῶν ἀγαθῶν:

Τὸν ἀντριωμένο μὴ τὸν κλαῖς, ὅταν κ' ἂν ἀστοχήσῃ, μ' ἂν ἀστοχήσῃ μὴ καὶ δύο, πάλ' ἀντριωμένος εἶνε πάντα ὡς ἡ πόρτα του ἀνοιχτή, κ' ἡ τάβλα του στρωμένη, καὶ τ' ἄργυρό του τὸ σακμὶ ὄμορφα στολισμένο· χαροκοποῦν οἱ φίλοι του, κάθονται τρῶν καὶ πίνουν.

Διὰ τὴν τιμὴν ταύτην, ἢ τὸ τιμάριον¹⁾ ὁ

1) Τὰ Βασιλικά ἀποκαλοῦσι τὸ στρατιωτικὸν τιμάριον Στρατεῖαν «στρατεῖς, ἥτοι τῆς ἱππικῆς» ἢ λέξις τιμάριον